

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlvm IV. Novit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

SUMMARIUM.

1. *Factam à Prælato alienationem poteſt ex intervallo poſtmodum approbare Capitulum.*

2. *Ita, ut alienatio talis valere cenſeatur ab initio.*

NOTandum, Alienationem factam à Prælato Capitulum conſenſu ſuo, etiam poſtea, ſive ex intervallo interpoſito approbare poteſt. Ita *Gl. hic ferme communiter recepta. V. ratam. Innoc. in c. dudum, n. 3. de rebus Eccleſie non alienandis*, & dixi in c. 1. *limitatione 1. ſuprà hoc tit.* Idemque cenſeri debet de iudicis, ſeu Superioris decreto, & auctoritate, in alienationibus, aut tranſactionibus videlicet rerum immobilium factis nomine minorum; item de domini conſenſu in feudi alienatione, ſatis eſſe, ſi poſtea conſenſus adijciatur etiam ex intervallo ſecundùm *Bartolum in L. ſi quis mihi §. juſſum. n. 5. ff. de acquirenda hereditate*, & expreſſe tradit *Baldus in L. cum ipſe n. 5. L. de contrahendâ emptione.*

Sed obſtare videtur *L. obligari §. tutor jura Gl. V. debet. ff. de auctoritate tutoris. §. tutor Inſtituti eodem tit.* ubi dicitur, quòd tutor conſenſum & auctoritatem ſtatim in ipſo negotio præſtare debet, vel in continenti, ſeu non ex intervallo. Reſpondetur tamen cum *Gl. marginali hic ex Baldo cit. n. 5.* eſſe id ſpecialiter conſtitutum de pupillo, propterea, quòd ſpectato civili jure pupillus non cenſeatur habere conſenſum, niſi per conſenſum tutoris veluti informetur. Quare niſi in ipſo negotio concurrat tutoris conſenſus, valere non poteſt, quod agitur. Id verò intellige in ordine ad obligandum pupillum, ſeu firmandum contractum ex parte pupilli. At verò ad obligandum alterum contrahentem voluntas tutoris etiam poſtea accedere poteſt juxta *L. Julianus 13. §. ſi quis à pupillo. ff. de actionibus empti.* & dixi in c. 1. *hoc tit. limit. 1.*

2. Quæres, Num alienatio facta à Prælato ſine conſenſu Capituli, ſi is poſtea unà

cum tractatu ſuperveniat, cenſeatur ab initio fuiſſe valida; an verò ex tempore adhibiti conſenſus. Poſterioſerem partem tenet *Abbas hic. n. 5.* & ſumitur ex *reg. 18. in 6. non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non ſubſiſtit*; quando reſpondet, contractum per ſupervenientem conſenſum convalere, & non per ſolum tractum temporis, ſicuti in regula negatur. Rationem dare debemus; licet enim actum, qui ab initio irritus eſt, impoſſibile ſit, ita convalere, ut ab initio valuerit, niſi forte ſecundùm juris fictionem; ſecus tamen dicendum, ſi actus ſpectato jure naturali valuerit propter adhibiſum conſenſum domini, aut legitimi adminiſtratoris, licet propter omiſſam ſolemnitatem ſpectato jure poſitivo non ſubſiſtat, tunc enim ſolemnitas hæc poſtea ſupervenire, & ita actus omnimodè confirmari poteſt, perinde ac ſi ab initio etiam poſitivo jure valuiſſet *argum. L. 1. C. de contractibus judicium.*

CAPITVLVM IV.

Novit.

PARAPHRASIS.

Episcopus, aliù ſve Prælatus cum Canonicis, aut Fratribus ſuis unum corpus facit, cujus ipſe caput eſt, & alij membra. Quare non decet, ut Prælatus omiſſis membris aliorum conſilio in Eccleſie tractandis negotijs utatur, cum id honeſtati, & SS. Patrum ſtatuti contrarium ſit. Quam ob rem diſplicet Alexandro III. quòd Jerolymitanus Patriarcha ſine Fratrum ſuorum conſilio, Abbates, & Abbatias, aliasque Eccleſiaſticas perſonas inſtituat, & deſtituat. Id verò Pontifex deinceps fieri Apoſtolicâ auctoritate prohibet, inſuper tales inſtitutiones, ac deſtitutiones irritas eſſe decernit.

SUMMARIUM.

1. *Communitas ſive collegium eſt quòdam corpus ſictum in favorabilibus*
Dd 3 *etiam*

etiam veniens sub nomine, quisquis, non autem in odiosis.

2. Sua Ecclesia negotia majoris momenti cum consilio sui Capituli ordinariè peragere debet Episcopus, nisi prescriptio, aut alia notabilis causa aliud suadeat.
3. Ita ut sapius non sufficiat consilium, sed consensus requiratur.

Notandum primò. Communitas, sive collegium est quoddam corpus fictum, ac veluti persona ficta: quam ob rem in favorabilibus, si materia sub eâ permittat, per vocem, *quicumque*, etiam Capitulum, aliâque legitimæ communitates, sive collegia comprehenduntur; secus autem dicendum de dispositione odiosa, cum communitas non sit propriè persona, prout annotavit Abbas hic n. 1. *argum. c. grave 29. de prebendis*. Ubi specialiter exprimitur, suspensionem ibi latam generaliter de Capitulis etiam esse intelligendam. Quòd verò vocula, *quis, quicumque*, si materia subjecta, & identitas rationis permittat, etiam famineum sexum comprehendat, legi potest in *L. 3. hac verba ff. de negotijs concessis*.

2. Notandum secundò. Episcopus negotia Ecclesiæ, etiam institutiones, & destitutiones Prælatorum cum consilio Capituli sui peragere debet; alioquin, quod agitur, tanquam contra canonem actum pro irritò haberi debet *juxta L. non dubium C. de legibus & tradit Gl. finalis hic*.

Excipe primò. Nisi in Ecclesijs sit præscripta consuetudo, ut Episcopus aliâve Prælatum negotia tractet, & jurisdictionem exerceat, non requisito Capituli consilio *c. 3. de consuetudine in 6.* Excipe secundò. Si negotia exigua, seu parvi momenti sint, per solum Episcopum, seu Prælatum expediri possunt, sicuti Abbas hic docet n. 6. & indicat Innoc. in *c. ult. n. 2. de majoritate*. Ratio est, quia ad Prælatum solum administratio, & cura Ecclesiæ pertinet. Excipe tertio. Quòd propter causam rationabilem v. g. revelacionis periculum, etiam

in arduis Prælatum Capituli consilium requirere non teneatur, *secundùm eundem Abb. hic. n. 6.*

Cæterum in alienationibus rerum, & ceteris negotijs, quæ communiter ad Prælatum, & Capitulum pertinent, aut in quibus Capituli specialiter interest, denique quotiescunque Ecclesiæ, vel Successoribus præjudicium generari potest, non sufficit consilij requisitio, sed plerumque etiam consensus requiritur, prout docuit in *de j. de jurisdictione ordinaria*. ubi de jurisdictione Episcopi. Et tradit hic Abbas n. 7. At verò in alijs negotijs expediendis, si sit dissensus inter Capitulum, & Prælatum, magis decet, ut membra capiti se contendant, quàm ut caput membris in sententia, ac voluntate adhærere debeat.

CAPITULUM V.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Alexander III. quòd Patriarcha Jerosolymitanus in beneficiorum collationibus, confirmationibus, & alijs Ecclesiæ negotijs tractandis, posthabitis Canonicis, aliorum Clericorum, & Laicorum consilio uteretur, interdum etiam Canonicorum absentium nomina concessis privilegijs subscribi faceret, ea propter admonet hic Patriarcham, ut negotia talia cum fratrum suorum seu Canonicorum, vel sanioris partis eorum consilio pertractet, & quæ statuenda sunt, statuat, atque errata corrigat, absentium autem nomina subscribi non sinat, cum talia instrumenta irrita sint, & ipse Patriarcha de crimine falsi argui possit.

SUMMARIUM.

1. Negotia sua Ecclesia cum suis Canonicis agere debet Episcopus;
2. Adhibendo saltem eorum consilium;
3. Qui absentium nomina, tanquam presentium, instrumento adscribi jubet, reus habetur de crimine falsi.

Notan-